

Motion till riksdagen 2005/06:Ju372

av Ragnwi Marcelind (kd)

Preskriptionstiden vid mord och sexualbrott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att ta bort preskriptionstiden för sexualbrott.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att ta bort preskriptionstiden för mord.

Motivering

DNA-tekniken är polisens nya vapen och man räknar med att kunna lösa ett antal mordfall med hjälp av denna nya teknik. I Stockholm lyckades man nyligen få en man fälld för ett nio år gammalt knivmord. På flera håll i landet har polisen bildat speciella enheter som är specialiserade på att lösa gamla mordfall och andra svåra våldsbrott med hjälp av ny teknik. Det är s.k. cold cases, fall som legat så länge att de kallnat men som man nu försöker tina upp igen.

Inom polismyndigheten i Stockholms län finns en projektgrupp – Mordanalys och utredning – som endast arbetar med gamla fall, svåra våldsbrott där den tidigare utredningen inte ledde någonstans och som därför lagts ned. Främst arbetar gruppen med fall där det finns bevarad arvs massa, DNA, från en eller flera misstänkta gärningsmän.

Tekniken att analysera DNA bygger på att det i varje människas arvs massa finns sekvenser som är unika för var och en. Med hjälp av en metod, PCR, kan DNA-bitarna från exempelvis ett blodprov kopieras flera hundra gånger om. Upptäckten gjordes redan på 1980-talet. Men det är först nu som det är möjligt att analysera extremt små mängder material. Denna metod kallas för LCN, low copy number, och gör det möjligt att analysera endast ett 20-tal celler, dvs. så lite att det inte ens går att se med blotta ögat. En hudflaga, en liten blodfläck eller en gnuttal saliv från en misstänkt gärningsman är med andra ord mer än tillräckligt.

Fel! Okänt namn på

I samband med mordutredningen av fallet Helen Nilsson i Hörby har DNA-tekniken på nytt visat sina möjligheter. I samband med Hörbyfallet har ett problem med bevisbördan uppmärksammats som har att göra med preskriptionstiden för sexualbrott. Flickan hittades mördad i mars 1989. Om en persons sperma finns på den mördades kropp kan det trots dessa bevis leda till att den misstänkte bara kan åtalas för sexuella övergrepp. Det går däremot inte att bevisa att den personen är mördaren. I Hörbyfallet hade det kunnat leda till att mannen inte kunnat fällas eftersom preskriptionstiden för sexualbrott gått ut. I Hörbyfallet blev utgången en annan tack vara andra bevis. Preskriptionstiden för sexualbrott är i dag 15 år därefter, kan gärningsmannen inte straffas. För mord är preskriptionstiden 25 år. Även om den misstänktes DNA enligt analys från Statens kriminaltekniska laboratorium analyserats och visat sig stämma kan det inte användas enbart som bevis för att den misstänkte gjort något annat än begått sexuella övergrepp.

Oavsett hur domen föll för Hörbymordet visar situationen att preskriptionstiden vid sexualbrott bör tas bort. I en lagstiftning från 1995 började man räkna preskriptionstiden från det år då offret skulle ha fyllt 15 år. Oavsett den nya lagen från 1995 är det med dagens teknik och möjligheter än mer angeläget att preskriptionstiden för sexualbrott tas bort.

Den senaste tiden har vi via medier uppmärksammats på ett gammalt mord från 1960 i Finland. Nu visar det sig att DNA-spår kan avgöra. Trippelmordet vid Bodom träsk 1960 är Finlands mest omtalade mordfall. Jakten på den skyldige gav inget resultat 1960 och mordet har förblivit ouppklarat – ända tills ny DNA-teknik gjort det möjligt att undersöka blodspåren efter knivdådet. Dom faller den 7 oktober 2005. Detta fall belyser situationen som finns i dag med ny avancerad teknik som möjliggör att lösa fall som är begångna långt tillbaka i tiden, och förstärker argumenten för att ta bort preskriptionstiden för mord.

Min uppfattning är att mord ska lösas så länge det finns minsta chans att finna den skyldige. Att en mördare efter en 25-årig preskriptionstid går fri uppfattas av många som stötande. I dag är personupplklaringsprocenten för brott med dödlig utgång, som mord, misshandel eller dråp, endast 33 %. I takt med att tekniken utvecklas borde preskriptionstiden avskaffas helt vid mord. Därför anser jag det positivt att Justitiedepartementet, enligt ett uttalande av justitieminister Tomas Bodström den 23 september, överväger att föreslå att preskriptionstiden för mord avskaffas. Enligt uttalandet kommer de diskussioner som förs på Justitiedepartementet angående gränserna för preskriptionstiderna mynna ut i en lagrådsremiss. Det är dock också viktigt att även preskriptionstiden för sexualbrott avskaffas.

Enligt min mening ska preskriptionstiden vid sexuella övergrepp tas bort, samma gäller för preskriptionstiden vid mord.

Stockholm den 23 september 2005

Ragnwi Marcelind (kd)